

Projekt *Przepisane na nasze czasy* bada, w jaki sposób opowieści ze średniowiecza zostały przywrócone do życia na scenie w Holandii i Flandrii w pierwszej połowie XX wieku. Te adaptacje, sztuki teatralne, opery i oratoria, nie są po prostu przeniesione na sceny. Są kreatywnymi reinterpretacjami, ukształtowanymi przez niepokoje, ideologie i ruchy artystyczne tamtych czasów. Projekt bada, w jaki sposób te współczesne wersje średniowiecznych opowieści odzwierciedlają społeczeństwa, w których powstały, jakie zmiany wprowadzono do oryginalnych tekstów i dlaczego.

Wiele osób zakłada, że średniowieczna literatura to tylko zakurzone książki lub akademickie badania, ale przez stulecia artyści i publiczność wracali do tych opowieści, nie tylko po to, aby je zachować, ale aby nadać im nowe znaczenie. Było to szczególnie częste w XIX wieku, ale trwało nadal w XX wieku, czasie wielkich zmian, z dwiema wojnami światowymi, rewolucjami w polityce i religii oraz zmianami w teatrze i muzyce. W tym kontekście średniowiecze oferowało rodzaj zwierciadła — stanowiło przestrzeń dla wyobraźni, w której można było eksplorować współczesne pytania o tożsamość, wiarę, sprawiedliwość i sztukę.

Projekt koncentruje się na zestawie co najmniej 34 adaptacji średniowiecznej literatury niderlandzkiej napisanych i wykonanych w latach 1900–1945. Obejmują one nowe wersje znanych w literaturze niderlandzkiej historii, takich jak *Beatrijs* i *Van den vos Reynaerde* (satyryczna opowieść o przebiegłym lisie), a także mniej znane dzieła, takie jak *Floris ende Blancefloer*, *Sente Servas* lub *Elckerlijc*. Niektóre z tych adaptacji powstały na potrzeby lokalnych scen, inne jako wielkie widowiska. Łączy je wykorzystanie średniowiecznej przeszłości do przemawiania do współczesnej publiczności, czy to poprzez uproszczenie tematów religijnych, promowanie idei nacjonalistycznych, czy wprowadzanie śmiałych nowych technik artystycznych.

Projekt obejmuje zarówno szczegółową analizę literacką, jak i badania historyczne. Porównuje średniowieczne teksty z ich współczesnymi adaptacjami, aby zrozumieć, co zostało zmienione, dodane lub usunięte. Analizuje również historie życia autorów i kompozytorów, którzy stworzyli te adaptacje, ruchy polityczne lub religijne, w które byli zaangażowani, oraz sposób, w jaki ich twórczość została odebrana przez publiczność. Na przykład jedna z adaptacji miraklu *Mariken van Nieumeghen* była ściśle związana z flamandzkim nacjonalizmem i Kościołem katolickim, podczas gdy opera oparta na balladzie o rycerzu Halewijnie podkreślała ideały socjalistyczne. Inna adaptacja, napisana podczas I wojny światowej, wykorzystwała historię świętego Serwacego, aby nieść przesłanie pokoju.

Jedną z kluczowych koncepcji stojących za tymi badaniami jest to, że każda adaptacja jest odbiciem swoich czasów. Średniowieczne opowieści stają się soczewką, przez którą artyści i widzowie badają teraźniejszość. Niektórzy używali tych opowieści, aby wzmocnić tradycyjne wartości. Inni używali ich, aby zakwestionować status quo lub stworzyć nowe możliwości. Średniowiecze w tych przedstawieniach nie było zastygniętym okresem historycznym, ale elastycznym zasobem kulturowym, stale przekształcanym, wyobrażanym na nowo i przepisywanym.

Chociaż kilka z tych adaptacji było wcześniej badanych, wiele pozostaje nieznanymi, nawet dla ekspertów. Dlatego ten projekt jest tak ważny. Odkrywa ukrytą część historii kultury i pokazuje, jak głęboko średniowiecze jest wplecione w życie współczesne, nie tylko w muzeach czy podręcznikach historii, ale także w żywej sztuce. Pomaga nam również zrozumieć, w jaki sposób ludzie w przeszłości używali opowieści, aby nadać sens swojemu światu, tak jak my robimy to dzisiaj.

Wyniki projektu obejmą artykuły naukowe, prezentacje konferencyjne i publiczną bazę danych tych adaptacji, dostępną online za pośrednictwem biblioteki cyfrowej (DLBT). Ułatwi to przyszłym badaczom, studentom i miłośnikom kultury odkrywanie i eksplorowanie tej fascynującej części historii literatury. Projekt rzuci również nowe światło na to, w jaki sposób literatura, muzyka i teatr oddziałują na politykę, religię i tożsamość – kwestie, które są tak samo istotne teraz, jak były sto lat temu.